

امانی، فوائد انجام این عمل برای شرکت و چگونگی نگهداری حساب کالای امانی به شرح زیر درج می‌گردد امید است این مختصر بتواند نظر شما را در این مورد تأمین نماید و در صورت نیاز به راهنمایی بیشتر نیز می‌توانید ابهامات خود در این خصوص را کتباً به دفتر مجله ارسال و یا در صورت همکاری با تعاونیهای تحت نظارت وزارت تعاون به اداره کل تعاون استان یا اداره تعاون شهرستان خود مراجعه و از راهنمایی حسابرسان واحد مربوطه استفاده نمایید.

• کالای امانی به کالاهایی اطلاق می‌شود که فروشنده آن را جهت فروش به فروشگاهها و مؤسسات دیگر عرضه می‌نماید، بدون آنکه این عرضه معنای فروش را داشته باشد و ثبتي به عنوان فروش قطعی از این بابت در دفاتر انجام پذیرد. به این طریق فروشنده بدون ایجاد شعب و تحمل هزینه قابل توجه، کالای خود را در مناطق مختلف عرضه می‌نماید. این کالا تا زمان فروش قطعی توسط کارگزار (دریافت‌کننده کالای امانی) متعلق به شرکت بوده و موجودی آن نیز جز موجودی کالای آمر (واگذارکننده کالای امانی) محسوب می‌گردد و در پایان سال نیز این موجودیها قابل انعکاس در ردیف موجودی کالای آمر خواهد بود.

خرید این شیوه آنتست که:

۱- کالا بدون انجام هزینه تأسیس شعب در مناطق مختلف عرضه می‌گردد.

۲- در صورت ورشکسته شدن دریافت‌کننده کالای امانی، آمر صاحب کالا تلقی شده و همانند سایر بستانکاران مشمول دریافت بخشی از مطالبات نخواهد بود.

۳- درآمد حاصل از نوسانات قیمت که منجر به افزایش قیمت گردد، متعلق به فروشنده اصلی (آمر) خواهد بود.

و فواید دیگری که پرداختنی به آن در این مختصر ضروری نمی‌نماید. به موازات این فواید، محاسنی نیز از این طریق متوجه کارگزار (دریافت‌کننده کالای امانی) خواهد بود که از درج آن در این مبحث خودداری می‌گردد. جهت حسابداری کالای امانی در مقاطع مختلف تئهای زیر در دفاتر آمر انجام خواهد شد.

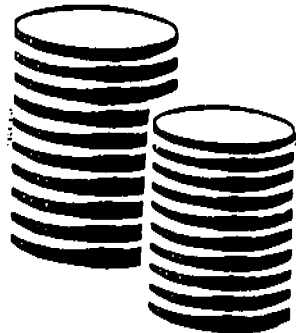
۱- بهنگام واگذاری کالا

عنوان حساب	بدهکار	بستانکار
حساب کالای امانی	xxx	
حساب کالای ارسالی		xxx
ارسال کالا برای فروشگاه ...		

هرگونه هزینه متعلق به کالای امانی در زمان پرداخت به حساب کالای امانی و پرداخت‌کننده آن منظور می‌گردد.

به شرح زیر:

عنوان حساب	بدهکار	بستانکار
کالای امانی	xx	
صندوق (بانک)		
پرداخت هزینه حمل کالا		xx

پاسخ به سئوالات مالی تعاونیها

○ معصومه گنجی

● پرسش: آقای مهرداد رزاقی در نامه نه چندان دوستانه خود اعلام داشته‌اند که شما در مجله اردیبهشت ماه مطالبی پیرامون چگونگی کاهش زیانهای ناشی از سوخت مطالبات حاصل از فروش نسبه کالاهای امانی عنوان داشته‌اید بدون آن که در خصوص کالاهای امانی، حسابداری کالاهای امانی در سایر موارد حاشیه‌ای این حساب مطالبی را بیان دارید و اظهار نموده‌اند که آیا به منظور مفید بودن مطالب مجله و قابلیت پیگیری آن توسط خوانندگان بهتر نیست که مطالب را منسجم و به ترتیب درج نمایند چون اینجانب خواننده دائمی مجله هستم و مایلم از مطالب مربوط به مسائل مالی استفاده کاربردی نمایم.

■ پاسخ: آقای مهرداد رزاقی خواننده محترم مجله ضمن تشکر از شما و ارسال نامه‌تان لازم می‌دانم نظر شما را به تیتربخش «پاسخ به سئوالات مالی» جلب نمایم همان‌گونه که در عنوان مبحث آمده این قسمت مربوط به پاسخ سئوالات خوانندگان محترم مجله است نه تدریس حسابداری، هر چند سعی می‌شود در هر پاسخ جوانب مسئله به طور مشروح توضیح داده شود تا در صورت تمایل سایر خوانندگان نیز بتوانند از آن بهره‌مند شده و عنداللزوم پاسخ مشکلات خود را در آن بیابند. به همین دلیل فقط پیوستگی مسائل مطرح شده میسر نمی‌باشد و برای آموزش حسابداری شایسته است به کتابهای حسابداری و در صورت امکان از کلاسهای حسابداری بهره‌مند شوید. یا آنکه همانند سایر خوانندگان، سئوالات و مشکلات خود را در زمینه مسائل مالی و حسابداری کتباً به دفتر مجله ارسال نمایید تا جهت پاسخگویی به آن اقدام لازم صورت پذیرد. علی‌الاحال با توجه به مطالب موردنظر شما توضیحاتی درخصوص کالای

آقای امرالهی اعلام گردیده ممکن است به منظور کاهش مطالبات سوخت شده، درصدی از فروش نیز به کارگزار تخصیص یابد تا در ازای آن مسؤلیت وصول فروشهای نسبه و یا جبران خسارت وارده احتمالی از این طریق را عهده‌دار گردد. چنانچه مؤسسه دارای کارگزاران متعدد باشد حساب هر کارگزار به تفکیک در دفتر معین نگهداری می‌شود که به این ترتیب سود یا زیان حاصل از فروش هر کارگزار نیز به این طریق محاسبه و کالای موجود نزد آنان کنترل می‌شود.

● پرسش: آقای امیر جابری طی نامه‌ای مرقوم داشته‌اند که اخیراً جهت واردات کالا اقدام به اخذ کارت بازرگانی نموده‌اند و پرسیده‌اند آیا نگهداری دفاتر قانونی جهت ثبت معاملات انجام شده ضروری است یا چون گذشته می‌توانند مدارک خود را به صورت برگه‌های جداگانه نگهداری نمایند و در صورت ضرورت نگهداری دفاتر قانونی چه اقداماتی می‌بایست صورت پذیرد و ثبت‌های لازم چگونه می‌بایست در آن تحریر گردد و خواسته‌اند در این خصوص راهنمایی لازم به عمل آید.

■ پاسخ: آقای جابری طبق قانون مالیاتهای مستقیم دارندگان کارت بازرگانی موظف به نگهداری دفاتر قانونی که شامل دفتر روزنامه و کل پلمب شده می‌باشد هستند و برای این منظور لازمست ضمن تهیه دفتر مذکور با مراجعه به اداره ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی نسبت به پلمب آن اقدام نمایید پس از تهیه و پلمب دفاتر مذکور کلیه رویدادهای مالی انجام شده توسط شما می‌بایست از طریق تنظیم سند حسابداری متکی به مدارک و اسناد مثبت طبق اصول پذیرفته شده حسابداری و با رعایت مقررات مربوط در دفاتر قانونی تهیه شده انعکاس داده شود. بدیهی است قبل از ثبت دفاتر لازمست آورده نقدی شما دقیقاً مشخص و آورده غیرنقدی شما نیز ارزیابی و به عنوان آورده در دفاتر قانونی نشان داده شود و از آنجا که تنظیم اسناد و تحریر دفاتر مستلزم رعایت مقررات قانونی است شایسته است این امر توسط فردی وارد به امور حسابداری انجام پذیرد تا در آینده زبانی از این طریق متوجه شما نگردد. زیرا به طوریکه از نامه ارسالی مستفاد می‌گردد شخصاً قادر به تنظیم صحیح حسابها و دفاتر موردنظر نمی‌باشید و در صورتی که شخصاً مُصَر به انجام این امر هستید، پیشنهاد می‌گردد قبل از شروع تحریر دفاتر، در کلاسهای حسابداری شرکت و حداقل اصول اولیه حسابداری را آموزش ببینید.

● پرسش: آقای فریدون شیرزادی حسابدار شرکت تعاونی تولیدی ... اظهار می‌دارد که شرکت اقدام به تهیه محصولاتی می‌نماید که در پایان هر ماه قیمت تمام شده هر نوع محصول به

مبالغ حاصل از فروش کالا نیز که توسط کارگزار طی صورت وضعیت یا خلاصه فروش گزارش می‌گردد به صورت زیر در حسابها نشان داده خواهد شد:

عنوان حساب	بدهکار	بستانکار
کارگزار	x x x	
کالای امانی		x x x
فروش کالا امانی توسط ...		

بدیهی است که پس از واریز وجه فروش به حساب آمر حساب بانک یا صندوق در مقابل حساب کارگزار بدهکار می‌گردد. در صورت برگشت کالا از سوی کارگزار به آمر نیز ثبت زیر در دفاتر درج می‌گردد:

عنوان حساب	بدهکار	بستانکار
کالای ارسالی	x x x	
کالای امانی		x x x
برگشت کالا به شرکت		

به طور کلی تمامی رویدادها و فعل و انفعالات انجام شده بر روی کالای امانی در حساب کالای امانی ثبت و از آن جمله هزینه‌های متعلق به آن که حق‌العامل و احتمالاً حق‌التضمین فروشنده را نیز در برمی‌گیرد در بدهکاری حساب کالای امانی منظور می‌گردد، مانده فروش نرفته کالای امانی در پایان دوره نیز از حساب کالای ارسالی و کالای امانی قابل برگشت می‌باشد. به صورت زیر:

عنوان حساب	بدهکار	بستانکار
کالای ارسالی	x x	
کالای امانی		x x x x
موجودی فروش نرفته کالای امانی		

با انجام این ثبت حاصل حساب کالای امانی نشان‌دهنده سود و یا زیان ناشی از فروش کالای امانی خواهد بود که با حساب خلاصه سود و زیان بسته می‌شود و مانده حساب کالای ارسالی نشان‌دهنده قیمت تمام شده کالای فروش رفته به طور امانی است که همانند مانده حساب کالای امانی با حساب خلاصه سود و زیان بسته می‌شود. شایان ذکر است که حساب کالای امانی و کالای ارسالی به قیمت تمام شده در حسابها ملحوظ و مانده حساب کالای ارسالی نیز پیوسته دارای مانده بستانکاری است که این مانده بیانگر کالای تحویلی به کارگزاران جهت فروش می‌باشد. ضمناً قیمت فروش کالاهای واگذاری با توجه به نوع کالاهای مزبور توسط آمر و یا طبق توافق به عمل آمده توسط کارگزار تعیین می‌گردد و حق‌العامل کارگزار جهت این خدمت معمولاً درصدی از فروش می‌باشد که در بدهکار حساب کالای امانی ثبت می‌شود. همانطور که در مجله اردیبهشت ماه در پاسخ

ممانعت به عمل خواهد آمد. بدیهی است در صورتی که میزان پاداش واقعی با ذخیره پیش‌بینی شده مطابقت کامل نداشته باشد. تفاوت فیمابین در اسفند ماه در حسابها مؤثر مواقع خواهد شد. به منظور مزید اطلاع یادآوری می‌نماید به کارگیری این روش جهت حقوق ایام مرخصی کارکنان نیز میسر می‌باشد زیرا پرداخت حقوق ایام مرخصی کارکنان نیز از جمله مواردی است که در زمان مرخصی کارکنان می‌تواند نوساناتی را در قیمت تمام شده محصولات ایجاد نماید که با تسهیم هزینه ایام مرخصی بین ماههای سال نوسانات قیمت مرتفع شده و یا حداقل کاهش چشمگیری خواهد داشت یادآوری می‌نماید منظور از هزینه‌های سربار ساخت در این مبحث کلیه هزینه‌های تولید به استثناء هزینه دستمزد کارگران ساخت و مواد اولیه را شامل می‌گردد و همانطور که در شروع پاسخ قید گردیده چنانچه شرکت از عناوین دیگری به این منظور استفاده می‌نماید ضروری است عنوان حساب را با توجه به سرفصلهای کاربردی اصلاح نماید.

عنوان حساب	بدهکار	بستانکار
ذخیره پاداش	x x x	
بانک		x x x
پرداخت پاداش پایان دوره کارکنان		

● پرسش: رئیس هیأت مدیره شرکت تعاونی تهیه و توزیع ... مرفوم داشته‌اند که اخیراً به این سمت انتخاب شده و تحویل و تحول با مدیران قبلی را به اتمام رسانده‌اند، در زمان تحویل و تحول تعداد زیادی سفته سفید با قیمت‌های متفاوت از سوی مدیران قبلی تحویل گردیده که طبق اظهار آنان این سفته‌ها به هنگام فروش نسبی به اعضاء مورد استفاده قرار می‌گرفته و اعضاء به جای واگذاری چک به هنگام خریدهای نسبی، متناسب با خریدهای نسبی خود این سفته‌ها را امضاء و به شرکت تحویل می‌نمایند و با این توضیحات سنولات زیر را مطرح نموده‌اند:

۱- آیا می‌توان به جای دریافت چک از بدهکاران سفته دریافت نمود یا خیر؟

۲- آیا موجودی این سفته‌ها را می‌بایست در حسابها منعکس نمود یا خیر و در صورتی که بهای آنها قابل درج در حسابهاست از چه عنوانی می‌بایست برای آن استفاده نمود زیرا در حسابهای شرکت نشانی از ثبت آنها مشاهده نشده است.

۳- در صورتی که این مبالغ قابل درج در حسابهای شرکت است به هنگام واگذاری آن به اعضاء چه ثبتی می‌بایست انجام شود.

■ پاسخ:

۱- همانطور که می‌دانید طبق قوانین حاکم چک می‌بایست به تاریخ روز صادر و دارنده چک در زمان صدور نیز از موجودی نقدی خود در حساب جاری اطمینان حاصل نماید. در غیر این

تفکیک براساس سیستم حسابداری صنعتی تهیه می‌گردد و این قیمت با افزایش درصدی سود مبنای تعیین قیمت فروش کالا قرار گرفته و به همان قیمت نیز عرضه می‌شود که قیمت تمام شده محصولات تولیدی در اسفند ماه به دلیل پرداخت پاداش و عیدی به کارکنان بیش از قیمت تمام شده محصولات در ماههای دیگر سال است که این نوسان قیمت شدید در اسفند ماه معضلاتی را برای مدیران و تصمیم‌گیری آنان فراهم آورده است و پرسیده‌اند چگونه می‌توان این مشکل را مرتفع نمود و توازن در بین قیمت تمام شده کالا در ماههای مختلف فراهم آورد.

■ پاسخ: آقای فریدون شیرزادی با توجه به عدم تشریح سیستم حسابداری شرکت اعلام نظر قطعی درخصوص چگونگی تنظیم سند حسابداری مربوطه و سرفصلهای مورد استفاده میسر نمی‌باشد. لذا در هنگام تنظیم اسناد لازمست سرفصلهای پیشنهادی با عنایت به عناوین حسابهای مورد استفاده شرکت تصحیح گردد.

طبق معمول و با توجه به روال چند ساله اخیر پاداش پایان سال کارگران و کارکنان تابع قانون تأمین اجتماعی حدوداً دو ماه حقوق و مزایای مستمر می‌باشد که پیش‌بینی آن در شروع سال مالی برای شرکت میسر بوده و شرکت می‌تواند با توجه به این امر و بودجه مصوب میزان پاداش پایان سال کارکنان را به طور تقریبی برآورد نموده و در هر ماه بخشی از این پاداش برآوردی را به عنوان سربار ساخت به حساب کالای در جریان ساخت منظور نماید. به طور مثال چنانچه جمع حقوق ماهانه شرکت ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال باشد، پاداش پایان سال حدوداً بالغ بر ۳۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال خواهد بود که سهم پاداش هر ماه معادل ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال می‌گردد. در پایان هر ماه هنگام انتقال سهم سربار ساخت به حساب کالای در جریان ساخت معادل ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال مورد نظر به صورت زیر در حسابها قابل درج می‌باشد.

عنوان حساب	بدهکار	بستانکار
کالای در جریان سوخت	x x	
سربار ساخت		x x x
ذخیره پاداش پایان سال		۲/۵۰۰/۰۰۰
انتقال سهم سربار ساخت و پاداش پایان سال کارکنان به حساب کالای در جریان ساخت		

که با ادامه این روند مانده حساب ذخیره پاداش پایان سال در تاریخ ۱۲/۲۹/۱۲۲۹ بالغ بر ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال خواهد شد که به هنگام پرداخت پاداش کارکنان حساب ذخیره پاداش با تنظیم سندی به صورت زیر تسویه می‌شود.

به این ترتیب از ایجاد نوسانات شدید بایستی از پرداخت پاداش اسفند ماه در قیمت تمام شده محصولات ساخته شده

به اصلاح آن اقدام و ارزش سفته‌های موجود را ثبتي و معادل آن حساب اوراق بهادار را در مقابل حساب سود و زیان سنواتی بدهکار نمایید، زیرا این عمل در واقع برگشت هزینه می‌باشد که موجب افزایش سود سنواتی خواهد شد.

۳- پس از ثبت بهای سفته‌ها در حساب اوراق بهادار لازم است به هنگام استفاده از آنها حساب اوراق بهادار بستانکار و طرف آن حسب مورد بدهکار گردد. یادآوری این نکته ضروری است که چنانچه اعضاء تعاونی یا هر خریدار دیگری در ازای خریدهای نسبه خود اقدام به امضاء سفته می‌نماید لازم است ارزش سفته از آنان وصول گردد که در این صورت حساب صندوق در مقابل حساب اوراق بهادار بدهکار خواهد شد و چنانچه شرکت در ازای خریدهای نسبه خود اقدام به امضاء سفته و واگذاری آنها نماید حساب هزینه‌ها در مقابل حساب اوراق بهادار بدهکار می‌گردد. غرض از توضیح این واضحات آن است که پرداخت بهای سفته‌های دیگران جز هزینه‌های قابل قبول شرکت نبوده و افراد یا مؤسسات استفاده‌کننده ملزم به پرداخت بهای سفته‌های خود خواهند بود. ●

صورت امضاء و ارائه چک قانونی نخواهد بود و احتمالاً مدیران با اطلاع از این قانون و به منظور رعایت آن به جای دریافت چک مدت‌دار غیرقانونی اقدام به دریافت سفته از مشتریان خود می‌نموده‌اند که از نظر اصولی کاری صحیح و کاملاً عقلایی می‌باشد و ادامه آن نیز توصیه می‌گردد.

۲- موجودی سفته‌ها می‌بایست به ارزش خرید آنها در حسابهای شرکت انعکاس یابد که بهترین سرفصل برای آن نیز عنوان اوراق بهادار می‌باشد و به احتمال زیاد این مبلغ نیز در حسابهای شرکت ثبت شده و چنانچه سرفصلی با این نام در حسابها مشاهده نمی‌گردد شایسته است به منظور اطلاع از چگونگی انعکاس ارزش سفته‌ها در حسابهای شرکت موضوع از حسابدار یا مدیران قبلی استعلام شود و چنانچه ثبتي از بابت آن انجام و سرفصل آن را با ماهیت واقعی حساب منطبق نیافتید نسبت به اصلاح عنوان حساب اقدام لازم معمول دارید و در صورتیکه مدیران قبلی رقمی را از این بابت در حسابها درج ننموده باشند، بدیهی است که در زمان خرید مبلغ پرداختی مربوط را به حساب هزینه منظور داشته‌اند که شایسته نیست

«راهنمای اشتراک ماهنامه تعاون»

لطفاً قبل از پرکردن برگ درخواست اشتراک به نکات زیر توجه فرمایید:

- ۱- بهای تک شماره ماهنامه تعاون ۲۵۰۰ ریال و بهای اشتراک سالیانه با احتساب هزینه‌های پستی ۴۰۰۰۰ ریال می‌باشد.
- ۲- وجه اشتراک را به حساب شماره ۹۵۲۰۶ بانک ملی ایران - تهران شعبه حسابهای دولتی واریز کرده و فیش بانکی را به همراه فرم اشتراک تکمیل شده به آدرس دفتر مجله پست نمایید تا محله‌های موردنظر برای شما ارسال گردد.
- ۳- از دریافت نظریات و پیشنهادات شما استقبال می‌کنیم.

آدرس ماهنامه تعاون:

تهران - خیابان ولیعصر (عج)، خیابان برگمهر، نقاط خیابان برادران شهید مظفر، ساختمان شماره ۲ وزارت تعاون، پلاک ۱۰، طبقه اول
تلفن ۴۴۱۷۰۲۳، فاکس ۴۴۹۹۶۲۳
ماهنامه تعاون

«برگه درخواست اشتراک ماهنامه تعاون»

فلا مشترک بوده‌ام

کد پستی:
تلفن:

ریال

به مبلغ

قبلاً مشترک بوده‌ام

نام و نام خانوادگی:
نام مؤسسه
نشانی دقیق:

به پیوست رسید بانکی شماره
بابت اشتراک یکسال ارسال می‌گردد.
شماره‌های

شروع اشتراک از شماره

تعداد مورد درخواست

تاریخ و امضاء